

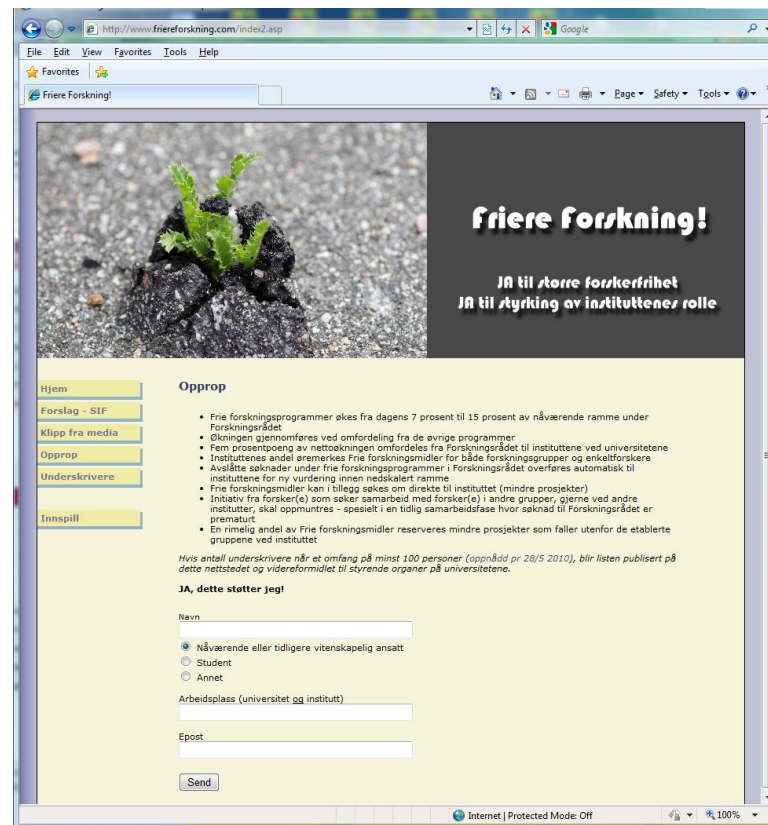
Opprop for friere forskning

www.friereforskning.com

Initiativtakere:

Arild O. Gautestad, Ivar Mysterud,
Biologisk institutt, UiO

Over 700 underskrivere

Hvorfor friere forskning?

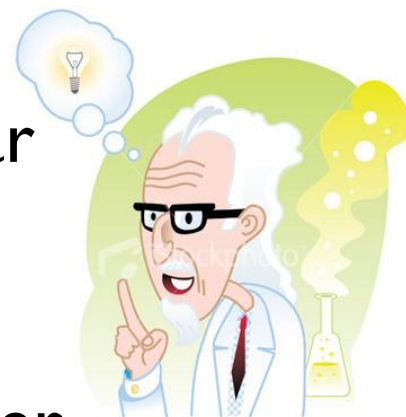
”Historien viser at de største nyvinningene innen forskning ofte starter som en *uventet* idé i en *uventet* sammenheng fra *uventet* hold. Etter hvert fører slike spor kanskje til *uventede* samarbeidspartnere fra *uventede* miljøer, og et *uventet* forskningsfelt kan dermed oppstå.”

Fra ”Innspill for Friere forskning”,
www.friereforskning.com

Så – hvordan gi bedre grobunn for det uventede?

- Vilkårene for støtte til nye idéer, utenfor tematiske programmer, har blitt stadig dårligere
- Dette er ikke kun et spørsmål om størrelsen på *Frie programmer* under Forskningsrådet!

Fra idé til etablert teori

- **"Eureka-fasen"**:
 - En idé tar form
 - Stor usikkerhet knyttet til resultat
 - Stort potensial dersom prosjektet lykkes
- **"Konsolidert forskning"**:
 - Forskningen fokuserer på å "tette hullene" og redusere usikkerhet
 - Forskningsgrupper og tematiske programmer

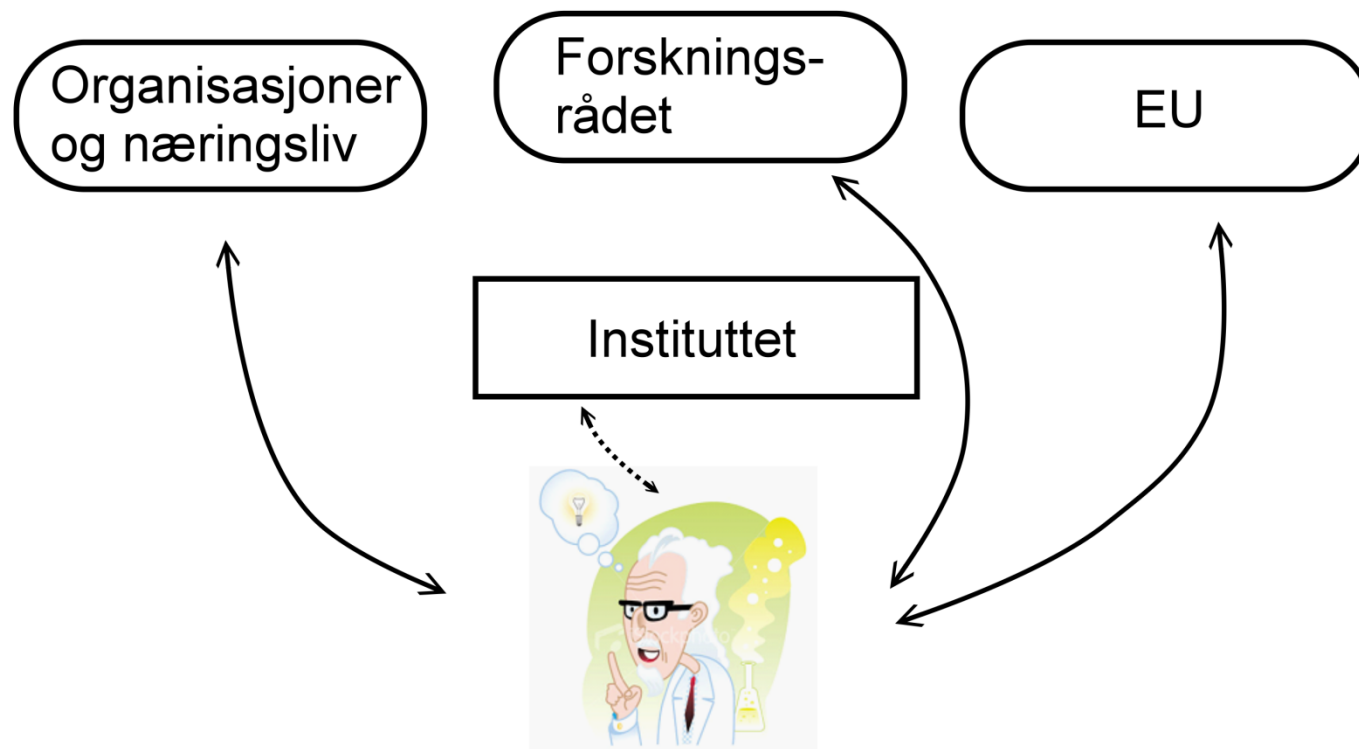
Begge utviklingsnivåer må ivaretas!

- **"Eureka-fasen"**:
 - Intern utvikling
 - Innen forskerens vanlige arbeidsforhold
 - Hvis større ressurser kreves: Hvordan????
- **"Konsolidert forskning"**:
 - Ekstern prosjektstøtte
 - Forskningsrådet
 - Organisasjoner og næringsliv
 - EU

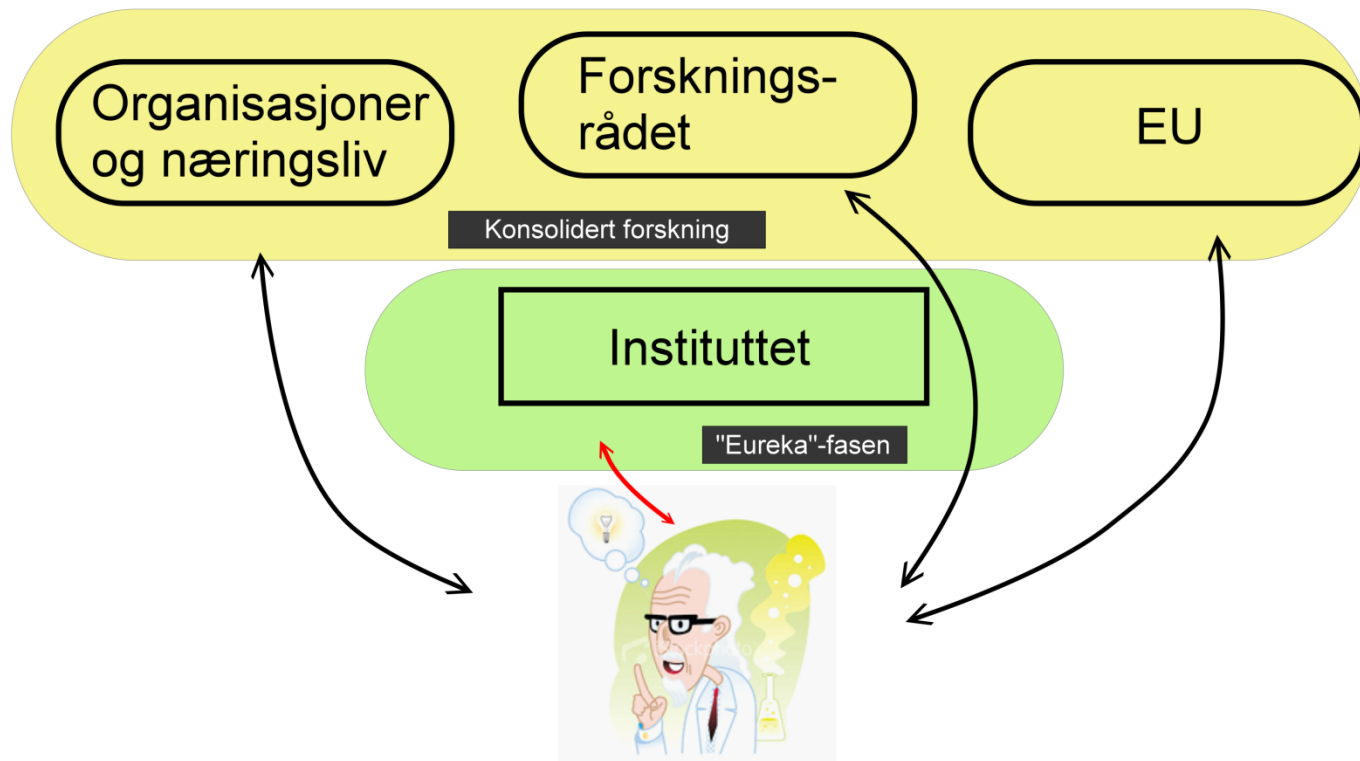
Eureka-fasen

- **Problem:** Prosjektet passer ikke for Forskningsrådet
 - For smått– for dårlig underbygget – vanskelig å utpeke ekspertkomite – m.m.
- **Løsning:** Instituttene!
 - Naturlig organisasjonsnivå for støtte til prosjekter i *tidlig fase* og/eller *lite omfang*

Instituttene er satt på sidelinjen

Optimal differensiering: intern og ekstern prosjektstøtte

Tiltak, 1/5: Mer til friere forskning

- Frie forskningsprogrammer økes fra dagens 7 prosent til 15 prosent
 - Økningen gjennomføres ved omfordeling fra de øvrige programmene under Forskningsrådet

Tiltak, 2/5: Styrk instituttene

- Fem prosentpoeng flyttes til *instituttene* ved universitetene
- Øremerkes "*Frie forskningsmidler*"
 - Minst mulig byråkratisk
 - "*Trust me/trust us*"-prinsipp: Kompetent(e) søker(e), i utgangspunktet
 - "Dommen" faller i ettertid (publiseringer, faglig aksept over tid, etc.), og dette legger lokk på søknadsinflasjon
 - Regler for individuell begrensning av *søknadsfrekvens* bedre kriterium enn ekstern *ekspertkomite* for vurdering av *Eureka*-prosjekter

Tiltak, 3/5: Gjenbruk av søknader

- Avslåtte søknader under *Frie programmer** i Forskningsrådet overføres instituttene for ny vurdering (nedskalert ramme)

* Instituttene prosjektstøtte skal ha fokus på *Eureka*-fasen

Tiltak, 4/5: Fokus på "Eureka"

- Frie forskningsmidler kan i tillegg søkes om direkte til instituttet (mindre prosjekter, kr 100.000 – 1.000.000)
 - Initiativ fra forsker(e) som søker samarbeid med forsker(e) i andre grupper, gjerne ved andre institutter, skal *oppmuntres*

Tiltak, 5/5: Støtt faglig fornyelse

- En rimelig andel av instituttenes nye støtteordning reserveres* mindre prosjekter som faller utenfor de etablerte gruppene
 - *Unge forskere*, som ønsker å utforske nytt spor
 - *Etablerte forskere*, som ønsker å utforske nytt spor
 - Hovedpoeng: Oppmuntre til *selvutfordrende* forskning, som ikke kan forventes å finne umiddelbar støtte innenfor etablerte grupper

* Gjør det lettere å motstå press fra "*the establishment*" ved instituttet

Fra idé til etablert teori

“All truth passes through three stages before it is recognized.

*In the first it is ridiculed,
in the second it is opposed,
in the third it is regarded as self-evident.”*

*- Arthur Schopenhauer,
philosopher (1788-1860)*

Fra idé til etablert teori

“All truth passes through three stages before it is recognized.

*In the first it is ridiculed,
in the second it is opposed,
in the third it is regarded as self-evident.”*

*- Arthur Schopenhauer,
philosopher (1788-1860)*

Styrk den frie forskningen – Styrk Eureka-fasen – Styrk instituttenes rolle

Takk for oppmerksomheten